

8

inspirerende  
voorbeelden



provincie  
Oost-Vlaanderen

Prijs van de  
Provincie Oost-Vlaanderen voor  
Onroerend Erfgoed 2023



# Samen sterk

Sinds 2020 reikt de Provincie Oost-Vlaanderen de Prijs Onroerend Erfgoed uit in de vorm zoals we deze vandaag kennen. Vanaf dan wordt er aandacht besteed aan verschillende thema's die elkaar in een cyclus van drie jaar afwisselen: 'erfgoedgemeenschappen', 'erfgoedlandschappen' en 'herbestemming'. In het startjaar 2020 werden niet één maar twee winnaars in de categorie erfgoedgemeenschappen gelauwerd: de Feitelijke Vereniging Waarschootstof (Lievegem) en de vzw Fonteintjesmolen (Ninove). In beide dossiers was samenwerking de sleutel tot succes: in Lievegem groeide een uitgekend samenwerkingsverband in het kader van het textiel(erf)goed en in Ninove werd een zeer brede visie op molens uitgedragen. Beide groepen waren een prachtig voorbeeld van engagement in de erfgoedzorg, een constante bij de talrijke andere inzendingen die duidelijk lieten blijken dat de inzet voor het erfgoed in onze provincie groot is.

Ook voor de tweede editie van deze prijs voor erfgoedgemeenschappen bleek de interesse groot. We ontvingen maar liefst 16 inzendingen, waarvan er acht met glans aan alle criteria voldeden. De diversiteit aan gemeenschappen was groot, net zoals de variatie aan inzendingen, van kleine kapel tot zelfs een volledig dorp! Sommige groepen bestaan uit slechts 4 personen, andere gemeenschappen hebben reeds zelf een rijke geschiedenis en tellen tot wel 500 leden! Ook het soort erfgoed waarrond men als gemeenschap verzamelt is uiteenlopend: religieus erfgoed, industrieel erfgoed, militair erfgoed, varend erfgoed, ... Maar allen hebben ze één ding duidelijk gemeen: men maakte werk van sterk samenwerken.

Ze zetten bewust in op kennisdeling, ervaringsuitwisseling, strategisch samenwerken en richten zich tot verschillende doelgroepen. Kortom alles om ons erfgoed zichtbaar te maken voor iedereen.

Na een geanimeerde zitting droeg de jury met overtuiging de winnaar naar voor aan de deputatie. De eer viel te beurt aan vzw uitMUNTEnd uit Merelbeke. Als kleine gemeenschap zetten verschillende inwoners van Munte zich in voor het waardevolle al dan niet beschermde onroerend erfgoed in hun dorp. Bij al hun activiteiten geven ze dat erfgoed zeer bewust een hoofdrol waardoor diverse doelgroepen worden bereikt en aangetrokken. UitMUNTEnd is een inspirerend voorbeeld van een bloeiende erfgoedgemeenschap.

In deze publicatie zetten we uiteraard de winnaar in de kijker, maar willen we ook de aandacht even richten op zeven andere kandidaten. Al deze gemeenschappen leveren immers een uitzonderlijke inzet voor ons Oost-Vlaams erfgoed en we willen ook hen daarvoor van harte feliciteren. We zijn fier op deze verschillende ambassadeurs voor ons Oost-Vlaams erfgoed en hun engagement zorgt ervoor dat ook toekomstige generaties hiervan kunnen blijven genieten.

An Vervliet,  
Gedeputeerde voor Erfgoed

# Erfgoed met een gezicht, handen en voeten

Het begrip 'erfgoedgemeenschap' is relatief jong en werd voor het eerst gebruikt in de Conventie van Faro (2005). In die stad in het Zuiden van Portugal werd toen een internationaal verdrag opgesteld. Het verlegde de focus van het erfgoed als object naar de mensen die er betekenis aan geven. Zo is het begrip 'erfgoedgemeenschap' gelanceerd met volgende definitie: "een erfgoedgemeenschap bestaat uit mensen die waarde hechten aan bepaalde aspecten van cultureel erfgoed die zij, binnen het kader van publieke actie, willen behouden en aan toekomstige generaties willen overdragen." De conventie zet daarmee eigenlijk de spot op iets dat al lang bestaat, maar dat in de erfgoedzorg te zeer onderbelicht was.

Het is opvallend dat de receptie van 'Faro' in Vlaanderen ongelijk verloopt. Dat heeft veel te maken met de ongelukkige vertaling van 'Cultural Heritage', dat zowel onroerend, roerend als immaterieel erfgoed omvat, door 'Cultureel Erfgoed'. In juridische zin omvat het Nederlandstalig begrip enkel de laatste twee categorieën. Het is dan ook geen toeval dat het Vlaamse steunpunt voor roerend erfgoed 'FARO' heet en dat het Cultureel Erfgoeddecreet het begrip 'erfgoedgemeenschap' veel meer omarmt dan de regelgeving Onroerend Erfgoed.

Dit doet echt oneer aan de duizenden vrijwilligers die zich voor het algemeen belang (en dus niet belangeloos) inzetten voor onroerend erfgoed. Door precies de focus te leggen op dergelijke erfgoedgemeenschappen wil de provincie Oost-Vlaanderen hieraan verhelpen. De Faro-Conventie moedigt niet voor niets overheden aan om “vrijwillige initiatieven die de rol van de overheid aanvullen te respecteren en aan te moedigen.”

Sinds onze eerste editie lijkt het begrip ‘erfgoedgemeenschap’ als iets meer ingeburgerd en zo hebben opnieuw 16 organisaties in de provincie zich herkend in de omschrijving uit het reglement en hebben ze hun kandidatuur gesteld. Sterker nog dan in een definitie, voelt men in de ingediende dossiers de polsslagen van een erfgoedgemeenschap. Zo kunnen er een handvol functies onderscheiden worden die, naar gelang de vereiste competenties, onder verschillende personen in de organisatie verdeeld kunnen worden. Onderzoek is een onderliggende basis voor vele acties. En bij die acties komen praktische vaardigheden zeker van pas. Een derde functie is het financiële dat logischerwijze het zwaarst weegt bij gemeenschappen die eigenaar zijn van hun onroerend erfgoed. Naast de fysieke aanwezigheid groeit ook de virtuele uitstraling, veelal via een website. Belangrijk tenslotte is de publiekswerking. Dit is de bij uitstek zichtbare functie die bovendien het meest verbindend werkt voor de erfgoedgemeenschap zelf. Hoewel vooral ouderen zich engageren, is de doelgroep van de

sensibilisering vaak jongeren en zo krijgt de definitie van de conventie ('aan toekomstige generaties') gestalte in de praktijk.

Het valt op dat er bij de vrijwilligers op het terrein geen prikkeldraad loopt tussen onroerend erfgoed aan de ene kant en het roerend en immateriële aan de andere. Ook het juridische/financiële onderscheid tussen beschermd en niet beschermd erfgoed is maar van relatief belang. Dit geeft aan dat het perspectief van de erfgoedgemeenschap heel verrijkend is voor de zogenaamde professionele erfgoedzorgers. Samen met hun dagdagelijkse inzet voor hun onroerend erfgoed, is dat de grote verdienste van de talloze erfgoedgemeenschappen. Deze prijs wil hen dan ook meer zichtbaarheid geven.





### Oordeel van de jury

*“De jury koos unaniem voor de vzw uitMUNTEnd als winnaar. Het is een gemeenschap die gegroeid is van onderuit en die nog steeds uitbreidt zodat de werking voor de toekomst verzekerd is. Hun werking is zeer gediversifieerd. Ze grijpen alle kansen aan om een divers publiek te bereiken zowel lokaal als bovenlokaal. Het werd door alle juryleden en ook door mijzelf gezien als een zeer positief dossier waarbij aan alle criteria werd voldaan.”*

*— gedeputeerde An Vervliet*



# I winnaar



## vzw uitMUNTend - Munte Merelbeke

Koesteren en prikkelen

### Kerk als rode draad

De vzw werd opgericht als antwoord op de gezamenlijke bezorgdheid over de toekomst van de Sint-Bonifatiuskerk. In samenspraak met de kerkraad zet de vzw zich in om de kerk te behouden als open toegankelijke plek met een grote betekenis voor de gemeenschap en het cultureel leven in Munte. De kerk vormt letterlijk en figuurlijk het middelpunt van deze gemeenschap en is gelegen op het Munteplein. De dorpskern van Munte, met centraal plein en kerk, de dorpschool met bijhorende klooster en twee hoeves, is beschermd als dorpsgezicht en bleef tot op vandaag vrijwel onaangeroerd.

### Groene verbindingen

Er zijn ook heel wat landschappelijke relictten te spotten in deze dorpskern zoals de beschermde kasseiwegen, onderdeel van een vroeger wegenpatroon dat de kouterrug dwarst, het 'openfield' karakter van de koutergronden achter de bebouwing in de dorpskern, tal van waardevolle bomen ...

De gemeenschap beseft ten volle dat dit omliggende landschap ook erfgoed is en geeft dit de nodige aandacht in haar werking.

### Stille getuigen

Tot slot zijn er de talrijke bunkers die deel uitmaken van het Bruggenhoofd Gent. Deze verdedigingslinie van Kwatrecht tot Astene werd aangelegd in de jaren 1930 en bestond oorspronkelijk uit 228 bunkers. Vandaag bestaan er nog een 180-tal, waarvan er 26 in Munte staan. Het aanbod voor inwoners, wandelaars, fietsers, toeristen en erfgoedliefhebbers is dus groot en er is voor ieder wat wils.



### Ambitie voor de toekomst. De winnaar aan het woord

*“Het geldbedrag verbonden aan de prijs zal vzw uitMUNTend op een duurzame manier inzetten ten goede van het behoud van het erfgoed in Munte evenals van de publiekswerking daarrond.” — Anne-Mie Hautekeete*



### Niet beheren, maar vooral begeisteren

De aandacht en de zorg voor al dit bijzondere erfgoed is een belangrijke pijler in de statuten van de vzw en staat in de overeenkomst met het lokaal bestuur ingeschreven. De erfgoedgemeenschap ziet er op toe dat erfgoed betekenisvol blijft voor huidige en toekomstige generaties, voor bewoners en bezoekers, en gaat daarbij voortdurend op zoek naar de juiste balans tussen authenticiteit en geactualiseerde beleving. Ze willen als gemeenschap niet beheren, maar vooral begeisteren. Ze doen dit door het organiseren van diverse activiteiten: rondleidingen, publicaties, concerten ... Het is die begeestering die ervoor zorgt dat tal van partners mee hun schouders zetten onder deze gemeenschap. De school, de Christoforusgemeenschap, De Muntenaar, het Kasteel ter Zinkt en tal van anderen dragen hun steentje bij en zorgen voor draagvlakverbreding voor al dat prachtige erfgoed.

Info

 Vzw uitmuntend

## Vzw Op Stoapel - Temse

Erfgoed takelen naar een hoger niveau

### Hoe het begon

Om het rijke verleden van de scheepsbouw in Temse niet verloren te laten gaan, sloegen een aantal enthousiastelingen in 2008 de handen in elkaar en werd ter voorbereiding van het project 'Verankerd' over de Boelwerf en haar scheepsbouwers een werkgroep opgericht. Na enkele maanden kreeg die – met een Tems dialecttintje – de naam 'Op Stoapel'. In 2016 werd de vereniging 'volwassen' met de oprichting van de gelijknamige vzw.

De initiatiefnemers voelden destijds dat de herinnering aan de industriële werf nog levendig was onder de bevolking van Temse en de ruimere omgeving. Ze besloten dan ook om hier verder mee aan de slag te gaan. De vzw streeft naar een duurzame toekomst door watergebonden erfgoedmanifestaties en tentoonstellingen te organiseren, een eigen archief aan te leggen en samenwerkingsverbanden aan te gaan met nationale en internationale watererfgoedverenigingen.





### Verzamelen en delen van herinneringen

Tijdens de vele activiteiten kwam aan het licht dat tal van mensen zelf nog voorwerpen in hun bezit hadden die verbonden waren met dit erfgoed. Enkele schenkingen vormden dan ook de eerste stap richting een eigen collectie foto's, brochures, boeken, technische handleidingen, werkmiddelen, maquettes, onderdelen, gereedschappen en nog zoveel meer.

Om al deze informatie nog meer toegankelijk te maken voor het grotere publiek organiseert de vzw regelmatig een film- of fotoavond en recent werd ook een boek in eigen beheer uitgegeven: 'Made in Belgium by Boelwerf'.

### In beweging langs het Boelwerfparcours

Onlangs lanceerde 'Op Stoapel' het Boelwerfparcours, een wandelpad langsheen de vroegere site, met een zevental 'ankerpunten' waar men de geschiedenis terug tot leven wekt.

### Zet verder in beweging met een gift

Momenteel engageert de gemeenschap zich volop voor het behoud van de Boelwerfkraan. Hiervoor werd ook een crowdfundingactie opgericht.

[www.opstoapel.org/boelwerfkraan-blijft-staan/](http://www.opstoapel.org/boelwerfkraan-blijft-staan/)

Info

[www.opstoapel.org](http://www.opstoapel.org) |  Boelwerk - OP SToAPEL

## Oordeel van de jury

*“Vzw Op Stoapel is één van de sterkste erfgoedgemeenschappen die kandideert voor de Oost-Vlaamse Onroerend Erfgoedprijs en vervult duidelijk een voorbeeldfunctie. Deze dynamische erfgoedgemeenschap ging de strijd aan tegen het opheffen van de bescherming van de monumentale Hensenkraan en dankzij de indiening van 1000 bezwaarschriften en een rondetafelgesprek met alle belanghebbenden werd bekomen dat de overheid nu toch subsidies zal verlenen om de kraan te restaureren. Op die manier zal zij een ankerpunt blijven op het Boelwerfparcours en een eeuwige getuige van het rijke scheepsbouwverleden.” — Dirk Laporte*

## Vzw Buren van de Abdij - Gent

“Niemand kan deze plek beter bezielen dan de buren.”

### 10 jaar vzw

Dat de huidige vzw niet aan zijn proefstuk is, bewijst de Prijs Cultureel Erfgoed van onze Provincie Oost-Vlaanderen uit 2010. De jury loofde toen de bottom-upwerking van de vereniging, die toen nog geen vzw was.

Sindsdien hebben de Buren veel nieuwe initiatieven ontplooid en vond een evolutie plaats naar een werking met nog meer enthousiasme en energie. In 2011 werd de abdij ondergebracht bij de dienst ‘Historische Huizen Gent’ en werd de samenwerking verder geconsolideerd. Gaandeweg evolueerde de rol van de Buren van de Abdij van het openhouden van de abdij naar het verzorgen van onthaal voor bezoekers. Vervolgens werd in 2012 de herberg Macharius opgericht en na deze opstart werd beslist om ook de feitelijke vereniging om te vormen tot vzw. Deze zag het licht in 2013. In 2023 vierde de vzw dan ook zijn 10de verjaardag.

### Oordeel van de jury

*“Vzw Buren van de Abdij kan terugblikken op een jarenlange werking met prachtige activiteiten waarbij het erfgoed duidelijk in de kijker gezet wordt. Het is een plek die mensen bij elkaar brengt over etnische-culturele grenzen heen en waar participatie centraal staat. Een erg goede plek om erfgoed te ervaren, te beleven en vooral te delen.” — Sandrine DeWilde*





### Ruïnes van de Sint-Baafsabdij

Vandaag geven de ruïnes van de Sint-Baafsabdij slechts een beperkt beeld van de werkelijke omvang van wat ooit één van de machtigste benedictijnerabdijen van Vlaanderen was. De Buren van de Abdij houden graag de herinneringen aan dit erfgoed levendig. Ze staan elke zondagnamiddag vanaf 15u klaar voor een woordje uitleg of een rondleiding over de geschiedenis van de abdij, haar ruïnes en de Machariuswijk.

De Buren trachten op allerlei manieren de abdij te gebruiken als belevingsruimte die Gentenaren bij elkaar brengt, over etnische-culturele grenzen heen. Ze pogen nieuwe Gentenaren in contact te brengen met dit oudste erfgoed van de stad en trachten hen ook te betrekken in de werking.

### Herberg Macharius

De herberg is het hart van deze gemeenschap en is ondergebracht in het voormalige poortgebouw van het slachthuis, dat in de 19de eeuw op de abdijsite werd gebouwd. Het is de ontmoetingsplaats waar de werking werd en wordt uitgebouwd, waar maandelijks op zondagmorgen een historisch café wordt uitgbaat, waar (boek)concerten plaatsvinden ... Deze talrijke activiteiten zorgen ervoor dat de Buren zich als gemeenschap inzetten voor en door dat prachtig erfgoed.

### Buren helpen de Buren

De website van de Buren geeft veel informatie en ook een inblik in de interne organisatie. Tegelijk is het een warme uitnodiging om nog meer vrijwilligers te werven.

Info

[www.burenvandeabdij.be](http://www.burenvandeabdij.be) |  Buren van de Abdij

## Vzw Vrienden van de Onze-Lieve-Vrouwekerk - Dendermonde

“Zij denken niet alleen aan de toekomst van het erfgoed,  
zij realiseren dit ook effectief!”

### Een collegiale kerk

De imposante gotische kerk staat ingeplant in het midden van het huidige Onze-Lieve-Vrouwplein en was tot 1784 omgeven door een kerkhof. Ze stond bekend als een collegiale kerk omdat er vroeger een kapittel van kanunniken aan verbonden was.

De kerk kent een complexe bouwgeschiedenis die nauw aansluit bij de geschiedenis van Dendermonde. Het is dan ook van groot belang dat deze geschiedenis wordt overgedragen aan de huidige en toekomstige generaties.

### Feestjaar

In 2023 vierde de vzw haar 75ste verjaardag. Van alle kandidaten kent zij de langstdurende werking. Ze werd gesticht net na de Tweede Wereldoorlog in 1948 en blikt terug op een lange traditie van vrijwilligers die zich belangeloos inzetten voor het erfgoed van de Onze-Lieve-Vrouwekerk.

Al 75 jaar bruisen de leden van ideeën om het erfgoed in de kijker te zetten en te houden. Ze zijn ijverig bezig met onderzoek, pluizen in archieven, schrijven publicaties en werken aan tal van toekomstige projecten.





## Oordeel van de jury

*“De vzw Vrienden van de O.L.V.-kerk Dendermonde is een mooi voorbeeld van wat we onder erfgoedgemeenschappen verstaan. Een groep van liefhebbers van de kerk die op allerlei manieren dit erfgoed wil behouden en in de kijker zetten. Al meer dan 75 jaar lang engageren de vrienden zich op diverse vlakken. Hun brede scala aan ondersteuning kan andere vriendengroepen inspireren om ook voor hun erfgoed zo’n ondersteuning verder uit te bouwen of op te starten.” — Nele De Cuyper*



### Wetenschappelijke ondersteuning

De vzw bezit door haar jarenlange werking een enorme bron aan informatie. Deze wordt onder andere ingezet als wetenschappelijke ondersteuning voor de restauratie- en andere infrastructuurwerken aan de kerk. De Vrienden hopen dan ook deze kennis in de toekomst verder te kunnen delen en aanwenden voor de reconstructie van de ballingenkamer en de heraanleg van het kerkplein.

### Onmisbare partner

De Vrienden van de Onze-Lieve-Vrouwekerk werden als enige kandidaat door anderen voorgedragen. Het was de Kerkfabriek van de Onze-Lieve-Vrouwekerk die dit met fierheid deden: “De Vrienden zijn een onmisbare partner voor het erfgoed in Dendermonde. Zij plannen, onderzoeken, onderhouden, restaureren, zoeken middelen om te financieren, communiceren, ontsluiten enzovoort. Hun volgehouden gedrevenheid en de warme band met hun erfgoed zorgen elke keer opnieuw voor nieuwe publicaties of projecten, waardoor zij zichtbaarheid geven aan hard werk dat te vaak onder de radar blijft.”

## DECEM vzw - Aalst

Het voortouw van de collegeboot

### Eerste collegeboot

De geschiedenis van de collegeboot van het Sint-Jozefcollege (SJC) van Aalst gaat van start met de persoon van Eerwaarde Pater Louis Thienpont. Als gevormd jezuïet ging hij destijds voor zijn eerste opdracht aan de slag als tucht prefect in Aalst. Thienpont trachtte steeds een gemoedelijke sfeer te scheppen en slaagde daar aardig in met onder andere roeipartijen op de Dender. Het is in oktober 1933 dat hij voor de eerste maal samen met zijn internen van Gent naar Aalst voer in een houten roeiboot, geschonken door zijn moeder. Wat de verdere geschiedenis is van deze eerste collegeboot is (nog) onduidelijk.

### Lodewijk X

In 2013 ontstaat bij de oud leerlingenbond van het SJC het idee om de 80ste verjaardag te vieren van de aankomst van de collegeboot met een roeitocht van Gent naar Aalst. Toeval wil dat vanaf 1958 de Oude Abdij van Drogen (omgevormd tot jezuïetenklooster in de 19de eeuw) beschikte over een gelijkaardige houten



## Oordeel van de jury

*“De slogan van SJC Aalst, ‘Traditie met een toekomst’, sluit naadloos aan bij het doel van deze erfgoedgemeenschap, namelijk een traditie uit het verleden verzekeren van een mooie toekomst. Deze erfgoedtraditie lijkt de tand des tijds moeiteloos te doorstaan en maakt ook vandaag heel wat los bij jong en oud. Ze nemen alvast het roer stevig in handen om de juiste koers verder te varen.”*  
— Karel Dendooven



reddingsboot. Het idee groeide om met deze boot dan ook de tocht opnieuw af te leggen. Door allerlei omstandigheden is dit toen niet gelukt, maar de interesse bleef. Enkele jaren verstrijken en in 2016 wordt deze boot geschonken aan het SJC Aalst. Na de restauratie en een gedegen voorbereiding kan op Erfgoeddag 2022 eindelijk de tocht worden afgelegd met deze ‘nieuwe’ collegeboot, Lodewijk X gedoopt. Lodewijk naar de voornaam van pater Louis Thienpont, X naar zijn achternaam.

### De juiste koers varen

Om hun doel te bereiken en de roeitocht van Gent naar Aalst te kunnen verwezenlijken werd besloten om een vzw op te richten en zo werd DECEM geboren. De leerlingen van het SJC Aalst worden in heel wat van de activiteiten betrokken en komen zo met dit boeiend stukje varend erfgoed en zijn geschiedenis in contact. De boot doet dienst op hun sportdag, tijdens de les LO, onder de middag, tijdens een tweedaagse ... Daarnaast wordt ook een cursus vaarbegeleider georganiseerd voor collega’s en oud-leerlingen om zo de boot in de toekomst ook de juiste koers te laten varen.

Info  
[www.collegeboot.org](http://www.collegeboot.org)

## Het Stoepekomitee - Ertvelde-Stoepe

Waar legende en geschiedenis elkaar raken



### Bedevaartsoord

De oudste vermelding van de Mariaverering te Stoepe gaat terug tot 1422. In 2022 werd dan ook 600 jaar Stoepe gevierd onder de vleugels van het vernieuwde Stoepekomitee.

De Onze-Lieve-Vrouwekapel van Stoepe is en blijft één van de oudste bedevaartsoorden van België.

### Eerste Stoepekomitee

Het eerste comité stond in voor feestelijkheden in en rondom de Stoepekapel. Ze was actief van de jaren 1960 tot '90. Ze stond in voor het onderhoud van de kapel en namen tal van randtaken op zich. Daarna bleef het jaren vrij rustig rond de kapel en toen in 2014 Robert Slock – die meer dan 50 jaar kapelbewaarder was – stierf, werd het helemaal stil op de site.

### Heropleving

Gelukkig vond men Bram De Saedeleir bereid om de taak van kapelbewaarder op te nemen. Na enkele jaren van aftasting besloot hij in 2019 een oproep te lanceren bij de buurtbewoners om samen met hem de kapel nieuw leven in te blazen. Hij vond enkele personen bereid en de vernieuwde erfgoedgemeenschap was geboren.

### Jubileumjaar

Het jubileumjaar 2022 was het eerste echt actieve jaar voor deze trekkersgroep. Ter gelegenheid van deze verjaardag bracht men samen met de dienst Erfgoed van de Provincie Oost-Vlaanderen een erfgoedspikkel over Stoepe uit. Daarnaast werden ook een stijlvolle sticker en twee postkaarten uitgegeven. Verder stonden op het feestprogramma een zomerexpo met schilderijtjes en tekening van de kapel, Stoepewaarts, tal van concerten en een wandelexpo.





## Oordeel van de jury

*“Al in 1960 bestond er een Stoepekomitee dat vooral zorgde voor het onderhoud van de kapel en voor de organisatie van de Stoepedagen, de jaarlijkse religieus geïnspireerde bijeenkomsten rond deze bedevaartkapel. Vanaf 2019 kreeg de vereniging een nieuw elan en bleef de werking niet beperkt tot het beheer van de kapel, maar werd ook gezorgd voor een verdieping en verbreding ervan. Het onderhoud breidde uit met kleine restauratieprojecten. Archiefonderzoek draagt bij tot een betere kennis over de geschiedenis van dit bedevaartoord en wordt gedeeld via brochures en tentoonstellingen. Activiteiten beperken zich niet langer tot de Stoepedagen, maar een uitgebreid cultureel programma loopt het hele jaar door en spreekt diverse doelgroepen aan. Deze nog jonge vereniging is met haar vernieuwde werking een voorbeeld van een erfgoedgemeenschap in wording.”*

— Martine Pieteraerens

## Toekomstmuziek

Het vernieuwde Stoepekomitee heeft nog tal van toekomstplannen. Ze dromen ervan om nog meer tradities te ‘redden’. Door de restauratie van het Van Peteghemorgel vinden opnieuw orgelconcerten plaats in de kapel. Verder zouden ze graag ook het manueel klokkengeluid als immaterieel erfgoed terug in de kijker zetten. Sinds vorig jaar werd alvast gestart met het geluid van de klok voor de start van de eucharistieviering.

Info

**f** Stoepekomitee

## Werkgroep Mariale Ommegang - Nazareth

Een krachtige wisselwerking tussen onroerend en immaterieel erfgoed

### Het ritueel

De Ommegang is een optocht waarbij de gelovigen de vijftien geloofsmysteries van de Rozenkrans gedenken. Het miraculeuze heiligenbeeld van Onze Lieve Vrouw van Nazareth wordt tijdens deze plechtige, kerkelijke Ommegang meegedragen. De Ommegang start en eindigt in de kerk, waarbij de processie loopt langsheen de dertien kapellen. Aan elke kapel wordt gezongen en gebeden.

### De Ommegang vandaag

De Mariale Ommegang brengt jaarlijks meer dan 500 bedevaarders op de been. Deze optocht wordt door een brede gemeenschap gedragen. Verschillende verenigingen en organisaties uit de gemeente nemen eraan deel of staan langs het parcours. Op dat moment ontstaat een unieke belevenis waarbij de verbondenheid van de gemeenschap centraal staat.





### Zorg voor het onroerend erfgoed

De vrijwilligers van deze gemeenschap dragen niet alleen zorg voor het borgen van dit ritueel, maar staan ook in voor de instandhouding van het onroerend patrimonium langsheen het parcours. Recent volgde een intense restauratiefase van de verschillende kapellen en hun beelden. En zo waren voor het eerst sinds lange tijd in 2022 alle dertien beelden opnieuw in hun kapel te bewonderen.

### Toekomstige generaties

Om dit onroerend en immaterieel erfgoed te borgen voor de toekomst worden ook scholen in de werking betrokken. De leerlingen krijgen de kans om deel te nemen aan de stoet of om een kapel te versieren. Op die manier wordt ervoor gezorgd dat ook nieuwe generaties met deze traditie in contact komen.

Info

[www.mariale-ommegang-nazareth.be](http://www.mariale-ommegang-nazareth.be)





TE-AD-IOSEPHI

MDCCCXXVII

MCMXXVII

Welkom  
- Koffie  
- Thee  
- Biscuits  
- Cadeau

VOUWTENT



## Le Petit vzw - Drogen

Waar “Ontmoeten, Verbinden en Ontdekken”  
een vanzelfsprekendheid is



### Sint-Jozefskapel

De Sint-Jozefskapel werd opgetrokken in 1937-1938 ter gelegenheid van het eerste eeuwfeest van de aanwezigheid van de jezuiten in Drogen. De stoffelijke resten van pater Adolf Petit (1822-1914), directeur en bezieler van het retraiteoord, werden in 1938 naar de kapel overgebracht. Daarom wordt deze ook wel de kapel van Pater Petit genoemd.

### Cultuur op een unieke locatie

De kapel blijkt het ideale decor voor het kloppende hart van deze erfgoedgemeenschap. Ze schiept de mogelijkheid om cultuur te creëren en te beleven in een historisch kader. Het blijkt het ideale decor voor boeiende, culturele voorstellingen en is een plaats die letterlijk en figuurlijk openstaat voor ontmoeting en verbinding, een trefpunt voor jong en oud.

### Koffie, cake en een stukje geschiedenis

Tijdens, voor en na georganiseerde activiteiten kan er bijgepraat worden in het Petit Café in de voormalige sacristie. Naast genieten van een lokaal hapje of drankje, kan men er ook de geschiedenis van Drogen ontdekken aan de hand van tekst en illustraties.

Info

[www.kapelpetit.be](http://www.kapelpetit.be) | [f](#) Kapel Petit

# Colofon

Uitgegeven in opdracht van de deputatie  
van de Provincie Oost-Vlaanderen

An Vervliet, beleidsverantwoordelijke  
Directie Erfgoed en Erfgoedsites, dienst Erfgoed  
Anneke Lippens, directeur  
Jo Rombouts, diensthoofd  
Nele De Cocker en Serge Migom, redactie  
Marleen Houthoofd en Hilde De Mulder, logistieke ondersteuning  
Alain Depouillon, grafische vormgeving

## Samenstelling van de jury

An Vervliet (voorzitter), Nele De Cuyper, Karel Dendooven,  
Sandrine DeWilde, Dirk Laporte en Martine Pieteraerens

## Teksten

Jo Rombouts, Nele De Cocker

Wie meent rechten te kunnen doen gelden,  
wordt verzocht zich tot de genomineerde te wenden.

D/2024/1933/2



